

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

**Mustahkamlik. To‘qimachilik shisha tolali matlar uchun texnik xususiyatlar
(maydalangan va uzluksiz ipli matlar). 3-qism: Maxsus talablar**

Rasmiy nashr

NATIONAL STANDARD OF UZBEKISTAN

**Reinforcement. Specifications for textile glass mats (chopped strand and continuous
filament mats). Part 3: Specific requirements**

Official edition

Ushbu O‘zbekiston Milliy standarti
EN 14118-3:2003 “Reinforcement.
Specifications for textile glass mats (chopped
strand and continuous filament mats). Part 3:
Specific requirements” xalqaro standartiga
aynan o‘xshash.

This National Standard of Uzbekistan is
identical to the international standard
EN 14118-3:2003 “Reinforcement.
Specifications for textile glass mats (chopped
strand and continuous filament mats). Part 3:
Specific requirements”.

Ushbu O‘zbekiston Milliy standarti
26.01.2025 dan boshlab O‘zbekiston
standartlar institutining 2024-yil 26-
noyabrdagi 77/XSt-sonli buyrug‘i bilan
amalga kiritiladi.

**Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi
O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli**

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

**Mustahkamlik. To'qimachilik shisha tolali matlar uchun texnik xususiyatlar
(maydalangan va uzluksiz ipli matlar). 3-qism: Maxsus talablar**

(EN 14118-3:2003, IDT)

Rasmiy nashr

O'zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘z boshi

1 O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan ISHLAB CHIQILDI VA TASDIQLASHGA TAQDIM ETILDI.

2 O‘zbekiston standartlar institutining 2024-yil 26-noyabrdagi 77/XSt-sonli buyrug‘i bilan TASDIQLANDI.

3 Ushbu O‘zbekiston Milliy standarti EN 14118-3:2003 “Reinforcement. Specifications for textile glass mats (chopped strand and continuous filament mats). Part 3: Specific requirements” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.

4 DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli.

Mundarija

1	Qo‘llanilish doirasi.....	1
2	Standartga havolalar.....	1
3	Atamalar va ta’riflar.....	1
4	Oddiy tijorat mahsulotlari	1
5	Talablar	2
	Bibliografiya.....	4

Kirish

Ushbu hujjat (EN 14118-3:2003) CEN/TC 249 "Plastmassa" Texnik qo'mitasi tomonidan tayyorlangan bo'lib, uning kotibiyati IBN tomonidan amalga oshiriladi.

Ushbu standartiga milliy standart maqomi eng kechi 2003 yil avgustigacha bir xil matnni nashr etish yoki tasdiqlash yo'li bilan beriladi va ziddiyatli milliy standartlar eng kech 2003 yil avgustigacha bekor qilinadi.

Ushbu standart EN 14118 ning bir qismi bo'lib, quyidagi tarzda tuzilgan:

- Armatura. To'qimachilik shisha to'shaklari uchun texnik xususiyatlar (maydalangan iplar va uzluksiz filament matlar). 1-qism: Belgilanish;
- Armatura. To'qimachilik shisha to'shaklari uchun texnik xususiyatlar (maydalangan iplar va uzluksiz filamentli matlar). 2-qism: Sinov usullari va umumiy talablar;
- Armatura. To'qimachilik shisha tagliklari uchun texnik xususiyatlar (maydalangan iplar va uzluksiz iplar bilan matlar). 3-qism: Maxsus talablar;

CEN/CENELEC ichki qoidalariga muvofiq, quyidagi mamlakatlarning milliy standartlar tashkilotlari ushbu standartini amalga oshirishlari shart: Avstriya, Belgiya, Chexiya, Daniya, Finlyandiya, Fransiya, Germaniya, Gretsiya, Vengriya, Islandiya, Irlandiya, Italiya, Lyuksemburg, Malta, Niderlandiya, Norvegiya, Portugaliya, Slovakiya, Ispaniya, Shvetsiya, Shveytsariya va Buyuk Britaniya.

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

Mustahkamlik. To‘qimachilik shisha tolali matlar uchun texnik xususiyatlar (maydalangan va uzluksiz ipli matlar). 3-qism: Maxsus talablar

Армирование. Технические условия на текстильные стекломаты (рубленые и непрерывные нити). Часть 3: Особые требования

Reinforcement. Specifications for textile glass mats (chopped strand and continuous filament mats). Part 3: Specific requirements

Amalga kiritish sanasi 26.01.2025 y

1 Qo‘llanish doirasi

Ushbu standarti sinov usullari ro‘yxatini va 1-qismda ko‘zda tutilgan mayda va uzluksiz ipli mat uchun umumiy talablarni taqdim etadi.

2 Standartga havolalar

Ushbu standarti sanasi ko‘rsatilgan yoki sanasi ko‘rsatilmagan ma‘lumotnomalarni, boshqa nashrlarning qoidalarini o‘z ichiga oladi. Ushbu me‘yoriy havolalar matning tegishli joylarida keltirilgan va nashrlar quyida keltirilgan. Sana ko‘rsatilgan havolalar uchun ushbu nashrlarning har qandayiga keyingi o‘zgartirishlar yoki qayta ko‘rib chiqishlar ushbu standartga faqat unga o‘zgartirishlar yoki qayta ko‘rib chiqish yo‘li bilan kiritilgan taqdirdagina qo‘llaniladi. Sana ko‘rsatilmagan havolalar uchun havola qilingan nashrning so‘nggi nashri (shu jumladan o‘zgartirishlar) qo‘llaniladi.

EN 14118-3:2003, Mustahkamlik. To‘qimachilik shisha tolali matlar uchun texnik xususiyatlar (maydalangan va uzluksiz ipli matlar). 3-qism: Maxsus talablar - 2-qism: Sinov usullari va umumiy talablar. (Reinforcement. Specifications for textile glass mats (chopped strand and continuous filament mats). Part 2 : Methods of test and general requirements).

EN ISO 472:2001, Plastmassa. Lug‘at (ISO 472:1999). (Plastics. Vocabulary (ISO 472:1999)).

EN ISO 1043, Plastmassalar. Belgilar va qisqartirilgan atamalar. (Plastics. Symbols and abbreviated terms).

ISO 1887, To‘qimachilik shisha tolasi. Yonuvchan moddalar tarkibini aniqlash. (Textile glass. Determination of combustible-matter content).

ISO 3342, To‘qimachilik shisha tolasi. Matlar. Uzatilish kuchini aniqlash. (ISO 3342, Textile glass. Mats. Determination of tensile breaking force.)

EN ISO 3344, Mustahkam tolali mahsulotlar. Namlikni aniqlash (ISO 3344: 1997). (Reinforcement products. Determination of moisture content (ISO 3344:1997)).

ISO 3374, Mustahkam tolali mahsulotlar. Paspaslar va matolar. Birlik maydoni uchun massani aniqlash. (Reinforcement products. Mats and fabrics. Determination of mass per unit area).

ISO 5025, Kuchaytiruvchi mahsulotlar. To‘qilgan matolar. Kenglik va uzunlikni aniqlash. Reinforcement products. Woven fabrics. Determination of width and length.

3 Atamalar va ta’riflar

Ushbu standarti maqsadlari uchun EN ISO 472:2001 va EN 14118-2:2003 da berilgan atamalar va ta’riflar qo‘llaniladi.

Rasmiy nashr

4 Oddiy tijorat mahsulotlari

4.1 Tug'ralgan ipli paspaslar (CSM)

Tavsiya etilgan jarayon yoki yakuniy foydalanish	Tavsiya etilgan matritsa mosligi (EN ISO 1043)	Birlik maydoni uchun odatiy massa (g/m^2)	Oddiy kenglik qadriyatlar (cm)	Oddiy kenglik diapazon (cm)
Ko'p maqsadli	UP, EP, UP(V)	225, 300, 375, 450, 600	92, 125 ; 130	10 dan 320 gacha
maxsus maqsad (yuqori shaffoflik)	UP, EP, UP(V)	80, 100, 150, 225, 300, 375, 400, 450, 500, 600	113, 130	10 dan 320 gacha
aloqa (chang bilan bo'lgan)	UP, EP, UP(V)	275, 300, 375, 450, 600, 750, 900, 1 200	92, 125, 130; 153	13 dan 320 gacha
kontakt (emulsiya bilan bog'langan)	UP, PF	300, 375, 450, 600, 900	91, 92, 95, 125	10 dan 250 gacha
ko'p maqsadli sement	sementli	120	60, 90, 120	10 dan 180 gacha

4.2 Uzlaksiz filamentli paspaslar (CFM)

Tavsiya etilgan jarayon	Tavsiya etilgan qatron moslik	Birlik maydon uchun massa	Oddiy kenglik qadriyatlar	Oddiy kenglik diapazon
	(EN ISO 1043)	(g/sm^2)	(sm)	(sm)
RTM	UP, EP, UP(V), PU	225, 300, 450, 600	130, 170	60 dan 300 gacha
oldindan shakllantirish	UP, EP, UP(V), PU	225, 300, 450, 600	130, 170	60 dan 300 gacha
SRIM	PU	225, 300, 450, 600	130, 170	60 dan 300 gacha
pultrusion	UP, UP(V), PMMA	225, 300, 450, 600	/	60 dan 300 gacha
doimiy laminatsiya	UP, EP	300, 450, 600	/	60 dan 300 gacha
ko'p maqsadli sement	sementli	100, 150	iltimosiga binoan	iltimosiga binoan

5 Talablar

5.1 Boshqariladigan xususiyatlar

Quyidagi jadvalda mahsulotlar mos kelishi kerak bo'lgan toleranslar ko'rsatilgan; Individual bardoshlik test natijasi qiymatining nominal qiymatga nisbatan bardoshlilikiga mos keladi va o'rtacha bardoshlik nominal qiymatga nisbatan rulon qiymatining tolerantligiga mos keladi.

Izoh: Usulning o'zgaruvchanligi sababli bir nechta o'lchovlarni (sinov namunalari) talab qilishi mumkin bo'lgan sinov usulini tugatgandan so'ng sinov natijasi

Mulk	Sinov usuli	Shaxsiy bag'rikenglik	O'rtacha bardoshlik
Mustahkam tolali mahsulotlar. Paspaslar va matolar. Birlik maydoni uchun massani aniqlash.	ISO 3374	$\pm 20 \%$ $\pm 20 \%$	$\pm 12 \%$ $\pm 16 \%$
To'qimachilik shisha tolasi. Yonuvchan moddalar tarkibini aniqlash.	ISO 1887	$\pm 40 \%$ $\pm 40 \%$	$\pm 31 \%$ $\pm 32 \%$
To'qimachilik shisha tolasi. Matlar. Uzatilish kuchini aniqlash.	ISO 3342	minimal qiymat: - nominalning 60 %	/
Mustahkam tolali mahsulotlar. Namlikni aniqlash	EN ISO 3344	maksimal qiymat: 0,5 %	/
Kuchaytiruvchi mahsulotlar. To'qilgan matolar. Kenglik va uzunlikni aniqlash.	ISO 5025	$\pm 0,5$ cm yoki +3 cm –0 cm	/
Kengligi (1 tomoni kesilgan yoki kesilmagan)	A Ilova ISO 5025:1997	± 3 cm	/

5.2 Vizual xususiyatlar

Agar 100 m² uchun nuqsonlarning maksimal soni kelishilganidan yuqori bo'lsa (mahsulotga qarab odatda 5 dan 10 gacha) va teleskopik rulon kengligidan 5 cm dan oshsa, rulon mos kelmaydigan hisoblanadi.

Bibliografiya

[1] ISO 291, Plastmassa. Konditsionerlik va sinov uchun standart atmosferalar. (Plastics Standard atmospheres for conditioning and testing).